Základní škola a Mateřská škola Chlum, okres Příbram
Chlum 16, 262 93 Nalžovice, DS: 2r5ma3g
telefon: 318 864 157, www.zsamschlum.cz, email: zsmschlum@volny.cz, IČ: 71000461

ŠKOLNÍ PREVENIVNÍ PROGRAM

ZŠ CHLUM 2026/2027

1. ÚVOD

ŠPP vypracovává školní metodik prevence, je určen pro cílovou skupinu žáků naší školy ve věku 6 -16let a hlavním cílem je vytvořit dobré klima pro rozvoj osobnosti žáků, podporovat vazby žák-učitel-rodič. Na jeho realizaci se pak podílejí všichni pedagogičtí pracovníci školy.

Základním legislativním dokumentem, související s oblastí prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních, je školský zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění (novela č. 472/2011 Sb.).

ŠPP vychází také z metodických pokynů MŠMT ČR, zejména z pokynu k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních čj. 21291/2010-28. ŠPP vyjadřuje předpoklad, s jakým se budeme v rámci výchovně-vzdělávacího procesu snažit působit v zájmu udržení příznivého sociálního klimatu a k podpoře prevence patologických jevů. Je třeba chápat jej jako program, plán, který bude možné podle aktuálních situací a momentálních potřeb doplnit dalšími aktivitami pro žáky, pedagogický sbor i rodiče.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Název školy	Základní škola a Mateřská škola Chlum
REDIZO	600 054 454
IČ	71000461
Adresa školy	Chlum 16, Nalžovice 262 93
Ředitelka	Mgr. Bc. Jaroslava Procházková
Metodik prevence	Mgr. Radka Andrušíková
Výchovný poradce	Mgr. Markéta Pecková
Speciální pedagog	Mgr. Bc. Martina Křížová
Školní psycholog	Mgr. Lucie Švandová, Ph.D.
Kontakty	Tel: 318 864 157 www.zsamschlum.cz

3. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Naše škola je škola vesnického typu. Nachází se v malé vesnici Chlum, 6 km od menšího města Sedlčany na Příbramsku ve Středočeském kraji. Leží na autobusové trase Sedlčany – Praha. Zřizovatelem školy je Obec Nalžovice.

ŠPP vychází z Hodnocení ŠPP ve školním roce 2025/2026. Zaměřuje se na spolupráci mezi žáky napříč školou a na podporu samostatnosti a zodpovědnosti za své chování. Patronát nad 1. třídou má 5. ročník. Spolupráce bude probíhat v rámci jejich volného času i řízeně, po dohodě, v rámci běžných hodin či při projektech. Během roku jsou vyskytující se výchovné přestupky proti školnímu řádu školy ihned řešeny. Postihy žáků, kteří překročí hranici mezi běžným a rizikovým chováním, jsou řešeny podle školního řádu, který je schválen Školskou radou. Škola se zaměří na důslednou kontrolu školní docházky a lékařskou omluvu delších tzn jinak neprokázaných absencí. Škola i z těchto důvodů zavádí elektronickou komunikaci na platformě IS Bakaláři.

3.1 Materiální, technické a prostorové vybavení

V prostorách budovy se nachází základní škola, mateřská škola, školní jídelna a tělocvična a dvě oddělení družiny. První družina pro žáky 1. a 2. ročníku je v zadní budově se samostatným vchodem v přízemí, druhá družina tam přebývá také a to v 1. patře a je kmenová pro žáky 3. + 4. třídy + 5. třídy. Ranní družina využívá do 7.30 hod prostory 1. třídy.

V zařízení se pracuje ve 2 třídách mateřské školy a v 9 třídách základní školy s 9 postupnými ročníky. Žáci mohou v rámci svačinových přestávek využívat dle počasí „dvoreček“ před školou (1. stupeň) i pod školou (2. stupeň), tělocvičnu s dozorem a v rámci pobytu ve škole pobývat na školní zahradě s pískovým hřišťátkem, certifikovaným hřištěm, srubem, altánem. Výhodou školy je vlastní malá tělocvična. K atletickým disciplínám využívá škola nedaleký rozlehlý zámecký park, kde je fotbalové hřiště, doskočiště, betonové hřiště na tenis. Svoje oblečení si žáci školy uzamykají do šatních skříněk.

3.2 Charakteristika pedagogického sboru

Vzdělávací a výchovný proces v ZŠ a MŠ zabezpečuje 11 (ZŠ) + 4 (MŠ) + 5 (asist. pedagoga) pedagogických pracovníků a 1 nepedagogický pracovník jako školní asistent hrazený z EU (ZŠ). Ve sboru pracuje metodik prevence rizikového chování (Andrušíková), výchovná poradkyně (Pecková), speciální pedagog (Křížová 1, Humhalová), koordinátor environmentální výchovy (Kolingerová), koordinátor ICT (Malá), koordinátor ŠVP (Kadeřábková), koordinátor sportovních aktivit (Kadeřábková), školní psycholog (Švandová), správce Bakalářů (Kolingerová)

3.3 Charakteristika žáků

Jak místní, tak dojíždějící žáci mohou využívat prostory svých tříd v případě brzkého příchodu. Začátek, ale i odpolední vyučování, je přizpůsobeno odjezdu autobusů. Proto také ve škole nezvoní.

Celý kolektiv pracovníků se snaží k žákům přistupovat individuálně, spolupracujeme s PPP, zohledňujeme jejich potřeby, slabším žákům dle potřeby vypracováváme systém podpůrných opatření, dopomáhá jim nejen učitel, ale i asistentky. Vyžadujeme aktivní spoluúčast rodičů.

Počet zapsaných dětí ve školním roce 2026/2027	
MŠ	46
ZŠ	121 (70+51)
ŠD	49
ŠJ	111+46

3.4 Charakteristika preventivního týmu

Školní preventivní tým tvoří metodik prevence, výchovný poradce, ředitelka, psycholožka, speciální pedagog.

Úlohou vedení školy je zajistit podmínky pro utváření a rozvoj aktivit primární prevence: pověřuje metodika prevence vypracováním ŠPP. Zodpovídá za průběžné vzdělávání pracovníků školy v oblasti prevence, zajišťuje spolupráci s rodiči, informuje je o aktivitách školy a jiných důležitých skutečnostech, pedagogické pracovníky informuje o formách prevence a o situaci na škole, preventivní opatření zahrnuje do školního řádu, krizového a sankčního řádu, provádí příslušná opatření v případě výskytu nežádoucího (patologického) jednání žáků, kontroluje aktuální dění ve škole, účinnost preventivních opatření a motivuje pracovníky školy k zlepšení podmínek pro dobré vzájemné soužití na škole.

Úlohou školního metodika prevence je koordinace aktivit spojených s prevencí sociálně-patologických jevů. Je otevřen podnětům ze strany žáků (schránka důvěry, konzultační hodiny dle domluvy), rodičů i kolegů. O činnosti v oblasti prevence informuje prostřednictvím webových stránek školy a prostřednictvím třídních učitelů. Metodik prevence 1x ročně sestaví plán preventivních opatření a zajistí kontrolu a evaluaci výsledků aktivit v plánu obsažených. Podílí se také na opatřeních při výskytu problémových situací, podle potřeby vede písemnou dokumentaci o jednotlivých záležitostech a podává návrhy k možnostem vhodného řešení problémové situace.

Úlohou výchovného poradce je především přímá účast na řešení výchovných problémů, komunikuje s pedagogy i žáky, rodiči, sbírá a vyhodnocuje podněty. Poskytuje rovněž poradenství, zejména v souvislosti s volbou povolání, zaměření příštích studií a zvládnutím přijímacího řízení na SŠ. Dbá také na bezproblémový rozvoj žáků s handicapem, ať už jde o poruchu učení, sociální či zdravotní handicap, stará se o integrované žáky a komunikuje s PPP.

Úlohou školní psycholožky je pomáhat při reedukaci a při odhalování specifických poruch žáků, poskytovat odborné poradenství pro učitele

Úlohou speciálního pedagoga školy je předmět speciálně pedagogické péče

3.5 Riziková prostředí ve škole, rizikové oblasti

Rizikovými prostory, které by mohly zavdat příčinu rizikovému chování, jsou žákovské toalety, chodby v suterénu, prostranství před budovou školy, šatny, jídelna v době svačinové přestávky, přechod do školní družiny, schody ve školní družině, schody v budově školy a nově i zeleň s tarasem z boku školy. Mezi preventivní opatření patří důsledné a posílené dozory, budování a podpora společensky přijatelných postojů, tolerantního chování, třídních kolektivů, aktivního využívání prostorů „dvorečku“ se zesíleným dozorem, zbudování tematických zákoutí (čtenářský koutek, tělovýchovné prvky ...) či prostory pro přijatelné vybití energie žáků (pingpongový stůl…).

3.5.1 Vnitřní informační zdroje pro tvorbu ŠPP

- Učitelská odborná literatura (sborovna dole, nahoře)
- Směrnice, aktuální dokumenty, vyhlášky (ředitelna, hala školy)
- Webové stránky školy
- Školní řád, ŠVP (web školy, hala školy, příloha č.3)
- Nástěnka pro téma prevence (chodba u jídelny)
- Schránka důvěry (chodba u jídelny)
- Časopis Prevence (u ŠMP)
- Sešit PP (evidence řešených kauz rizikového chování, u VP)

3.5.2 Vnější informační zdroje pro tvorbu ŠPP.

Pro mimořádné situace vypracovány krizové scénáře (nástěnka sborovna, příloha č.1)

V rámci preventivní práce se budeme obracet na tyto odborníky a instituce:

- Mudr. Karel Pejša
- Mudr.Marie Strejcová
- PPP Příbram
- Městská policie Příbram
- Hasiči Nalžovice, Sedlčany
- Policie ČR, Sedlčany
- Úřad práce Sedlčany, Příbram
- Okresní správa sociálního zabezpečení
- Obecní úřady spádových obcí
- Školská rada
- SRPDŠ
- Městská knihovna Sedlčany
- MŠMT

V rámci zkvalitňování preventivní práce můžeme využít některé z portálů:

www.drogy-onfo.cz
www.msmt.cz
www.vlada.cz
www.asociace.cz
www.dropin.cz
www.stredocech.cz
www.szu.cz
www.plbohnice.cz
www.biotox.cz/drogy/zakon/
www.jeden svět na školách

4. CÍLE ŠPP 2026/2027

MOTTO:

KAŽDÝ KROK POSILUJE TĚLO, KAŽDÁ VÝZVA POSILUJE MYSL.

4.1 Dlouhodobé cíle

Hlavním cílem ŠPP naší školy je vytvořit takové klima, aby do ní žáci chodili rádi, aby se do ní rádi vraceli, aby své děti do ní zapsali. Vychovávat a vzdělat takové osobnosti, které dokážou čelit riziku. Mezi dlouhodobé obecné cíle patří především tyto:

- průběžně monitorovat a evaluovat rizikové chování (třídní uč., preventivní tým)
- zohledňovat individuální schopnosti žáků, věřit v ně (pedagog. sbor)
- posilovat zdravé jádro všech třídních kolektivů (třídní uč.)
- posilovat důvěru v pedagogické pracovníky (všichni zaměstnanci školy, ředitelka školy)
- budovat důvěru ve vztahu učitel – rodič (pedagog. sbor)
- nabízet a zapojovat žáky do aktivit školy (rodiče, pedagog. sbor)

- neustále informovat žáky o problémech tolerance, rasismu xenofobie, ochrany zdraví, toxikomanie
- seznamovat žáky se základními i novými poznatky o návykových látkách
- poskytovat poradenství nejen žákům, ale i rodičům (VP, ŠMP, školní psycholog)
- společnými silami předcházet projevům šikany

4.2 Krátkodobé cíle

Téma:
Podpora vnitřní motivace

4.2.1 Oblast činnosti preventivního týmu

- Aktualizovat krizové plány a postup školy při výskytu rizikových forem chování žáků (aktuálně)
- Sankční řád (aktuálně)
- Specifikovat, kdo provádí zápis události, kdo informuje rodiče, případně Policii … (přípravný týden)
- Problémy řešit okamžitě, efektivně, účelně. Vyvodit závěr a nápravu za spolupráce s VP, tř. uč., a s rodiči. Ty informovat vždy! (průběžně)
- Na vyzvání ředitelky jsou rodiče povinni osobně se zúčastnit projednávání závažných otázek týkajících se chování jejich dítěte. O jednání si pořídit písemný záznam. (aktuálně)
- Podpora sebevzdělávání (celoživotní vzdělávání – VP a ŠMP)
- Spolupráce s jinými organizacemi (ŠMP-celoročně)
- Využívat potkávací místnost (celoročně)

4.2.2 Oblast činnosti pedagogických pracovníků

- Seznámení s ročním ŠPP (první týden)
- Vzájemný přenos informací (průběžně)
- Mezipředmětové vazby (celoročně)
- Spolupráce s nepedagogickými pracovníky (celoročně)
- Pomoc při rozdělení aktivit pro děti (přípravný týden, průběžně)
- Sebevzdělávání
- Zařazování třídnických hodin (2. st. v září 1x/týden, dále pak dle potřeby, min. však 1x/měsíc)
- Rodičovské schůzky, setkávání společné i formou TRIA (2x/rok, dále pak dle potřeby třídy, jedince)
- Výběr a přeposílání informací i aktivit, programů (ŠMP)
- Problémové situace řešit ve spolupráci s jiným učitelem, nebýt sám při jednání s rodiči
- Doučování, hodiny speciálně pedagogické péče (speciální pedagog, celoročně)
- Celoroční školní projekt (všichni učitelé i AP)

5. SKLADBA AKTIVIT PRO JEDNOTILIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

V průběhu roku se jednotlivé aktivity rozšiřují dle aktuální nabídky.
Pokračuje práce školního parlamentu pod vedením ŠMP.

5.1 Aktivity zaměřené na pedagogy

- Informovanost o strategii školy v oblasti prevence (porady, emaily, nástěnky, seznímit s programem Bakaláři)
- Spolupracovat na realizaci nového krátkodobého cíle ŠPP (konzultace, porady, asistence uč.)
- Proškolení o poskytnutí první pomoci v krizových situacích (všichni pracovníci školy, přípravný týden, 1hod)
- V rámci prevence drog. závislosti –přeposílání materiálů, nástěnky
- Sledovat absenci žáků, spolupracovat s rodiči (společně závěry)
- Společné konzultace týmu
- Informovanost o činnosti parlamentu a zároveň požadovaná spolupráce, dopomoc při fungování parlamentní myšlenky ve své kmenové třídě/škole.

5.2 Aktivity zaměřené na žáka

Každý pedagogický pracovník dbá, aby uplatňovaná prevence rizikového chování u žáků byla prováděna komplexně, tj. ve všech oblastech, jichž se prevence rizikového chování u žáků dotýká. Na prvním stupni primární prevenci provádí z většiny třídní učitel, doplňuje ŠMP (společné aktivity 1. stupně) Na druhém stupni prevenci zajišťuje ŠMP a dbá na koordinaci s třídními učiteli i chodu celé školy.

5.2.1 Tematické bloky

Znalostní kompetence:

MŠ – děti:

- ✓ mají povědomí o zdravém životním stylu
- ✓ seznamují se s osobní a duševní hygienou
- ✓ začínají chápat formy komunikace
- ✓ učí se sociálním dovednostem
- ✓ neubližují sobě ani jinému
- ✓ chápou jednoduché ekologické vazby v prostředí

1.-2. ročník – žáci:

- ✓ dokážou pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu
- ✓ vědí, jak jednoduše odmítnout návykové látky
- ✓ znají hodnoty zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu, telefon. čísla pomoci
- ✓ pokouší se o udržování zdraví a zdravého životního stylu
- ✓ bezpečně na kole, doprava x pravidla
- ✓ osobní bezpečí, schránka důvěry
- ✓ orientace v místě bydliště, okolí, slušné chování
- ✓ seznamují se s ekologií kolem nás
- ✓ finanční gramotnost

3.-5. ročník – žáci:

- ✓ mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- ✓ znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu

- ✓ osvojují si zdravý životní styl
- ✓ vědí o zdravotních a sociálních rizicích návykových látek
- ✓ jsou seznámeni se zákony omezující kouření, požívání alkoholu, užívání a šíření drog
- ✓ orientují se v základních mezilidských vztazích
- ✓ rozpoznají projevy lidské nesnášenlivosti
- ✓ ví, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- ✓ tříděný odpad, ekologie
- ✓ cestování, rasismus
- ✓ mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva jiných (šikana, násilí, zastrašování), je protiprávní
- ✓ znají základní způsoby odmítání návykových látek

6.-9. ročník – žáci:

- ✓ znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- ✓ respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- ✓ uplatňují různé způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- ✓ vhodně se chovají a komunikují v různých životních situacích
- ✓ spolupracují ve skupině a přebírají zodpovědnost za společné úkoly
- ✓ znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí i činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- ✓ uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- ✓ chápou zdraví ve složce fyzické, duševní a sociální
- ✓ zhodnotí vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- ✓ vysvětlí své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- ✓ ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- ✓ znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- ✓ ví, že zneužívání dítěte je trestné
- ✓ diskutují o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- ✓ ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- ✓ bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- ✓ dokážou komunikovat se specializovanými službami
- ✓ odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat
- ✓ mají rozvinuté ekologické povědomí a chápou základní ekologické vztahy nutné protržitelný rozvoj

<u>Společné kompetence:</u>

- o umí rozlišit co je dobré, správné a co ne
- o zná svá práva i povinnosti
- o je zdrženlivý, skromný
- o umí překonávat překážky
- o vybere si vhodný vzor z okolí
- o usiluje o dobré výsledky
- o vyjadřuje se slušně, bez vulgarity
- o opraví záměrně zničený majetek
- o odstraňuje provokativní způsoby chování a jednání

Způsoby realizace:

MŠ:

- ✓ Jednoduché formy komunikace
- ✓ Počátky sociálních dovedností ve hře
- ✓ Aktivity ke zdravému životnímu stylu
- ✓ Konkrétní dovednosti
- ✓ Modelové situace
- ✓ Stanovení základních pravidel
- ✓ Environmentální výchova
- ✓ Volnočasové aktivity

(odpovídá: Bulínová, Zíková, Křížová, Bürgerová)

1.-2. ročník:

- ✓ Stanovení a zažití pravidel mezi žáky a učiteli
- ✓ Zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- ✓ Zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- ✓ Vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- ✓ Nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- ✓ Rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty
- ✓ Rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor
- ✓ Modelové situace
- ✓ Environmentální výchova
- ✓ Volnočasové aktivity

(Zodpovídá: Křížová M.1, Kolingerová)

3.-5. ročník:

- ✓ Učit chápat zdraví jako stav tělesné, duševní a sociální pohody
- ✓ Měnit postoje žáků k sobě
- ✓ Prožívat sebe v kontextu s druhými lidmi a okolním světem
- ✓ Vést žáky k pozitivnímu citovému naladění a myšlení
- ✓ Osvojení si dovednosti řešit stres
- ✓ Dodržovat životosprávu
- ✓ Rozvoj schopnosti pracovat v kolektivu
- ✓ Uvědomovat si co tělu prospívá
- ✓ Věnovat se sportovním činnostem
- ✓ Environmentální výchova
- ✓ Pyrotechnika a moje zodpovědnost
- ✓ Handikapovaní lidé
- ✓ Volnočasové aktivity

(Zodpovídá: Kadeřábková, Andrušíková, Křížová M2, Čermáková, Podrázká)

6.-9.ročník:

- ✓ Vzájemné hlubší poznávání žáků
- ✓ Vytváření vztahů důvěry mezi učitelem a žáky, mezi žáky navzájem
- ✓ Upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- ✓ Formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem
- ✓ Prohlubování vztahů důvěry

- ✓ Včasné podchycení nežádoucího jednání
- ✓ Trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- ✓ Umění říci NE
- ✓ Zvládání náročných fyzických a duševních situací
- ✓ Posilovat vztahy mezi generacemi, milovat místo, kde žiju
- ✓ Efektivní komunikace na základě vlastních zkušeností
- ✓ Přehled životních rizik
- ✓ Handicapovaní lidé a jak se k nim chovat
- ✓ Šikana x kyberšikana, bezpečný internet
- ✓ Modelové situace poskytující návod k řešení problémů
- ✓ Kompenzační a relaxační techniky a aktivity
- ✓ Environmentální výchova
- ✓ Druhy závislostí, jak se bránit, jak pomoci
- ✓ Nebezpečí okolo nás
- ✓ Agresivita
- ✓ Drogy a jejich účinky, ne/legální drogy
- ✓ Doping
- ✓ Adrenalin – sport, doprava, …
- ✓ Volnočasové aktivity
- ✓ Rasismus, inkluze
- ✓ Finanční gramotnost
- ✓ To je moje právo, to je moje povinnost
- ✓ Svoboda, mír x války
- ✓ Inkluze
- ✓ charita

(Zodpovídá: Pecková, Malá, Křížová 2, Procházková, Malá, Podrázká, Andrušíková, Humhalová, Křížová 1)

5.2.2 Jednorázové akce a aktivity

Jejich názvy, účast dětí i realizátorů budou doplňovány v průběhu celého roku viz Plánovací sešit, Výroční zpráva školy.

5.2.3 Programy specifické prevence

předběžný plán akcí:

- ➢ besedy s osobnostmi – prevence vztahů
- ➢ vitamínové dny – celá škola/ovoce a mléko do škol
- ➢ funkce peněz, finanční gramotnost-celá škola/jarmark
- ➢ chování v dopravě (Štětkovice)
- ➢ testování Klima třídy – 2-9.ročník/začátek a konec školního roku
- ➢ spolupráce s institucemi/odborné přednášky na téma aids, gender, šikana, násilí
- ➢ programy ŠMP – dle potřeby školy

5.3 Předmětové vazby

- ➢ oblast zdravého životního stylu (výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity)
- ➢ oblast společenskovědní (komunikace, sociální dovednosti a kompetence)

- oblast přírodovědná (biologie člověka, fyziologie, chemie)
- oblast rodinné a občanské výchovy
- oblast sociálně-právní
- povědomí o etice a právu v rámci občanské nauky, nebo tam, kde je to vhodné.
- preventivně působit ve výuce všech předmětů (v rámci jejich obsahu): občanská výchova, přírodopis, přírodověda, vlastivěda, český jazyk, prvouka, výtvarná výchova, tělesná výchova, chemie, výchova ke zdraví, společenské vědy.

5.4 Formy, metody a zásady působení v prevenci rizikového chování

Formy	- Působit na jedince - Působit na třídní kolektiv - Působit na skupiny v rámci zájmových kroužků, volnočasových aktivit
Metody	- Slovní (rozhovor, vypravování, beseda, soutěž, přednáška, debata,…) - Názorné (video, TV, divadlo, výstava, reklama, obraz, …) - Praktické (nácvik praktických dovedností, projektové vyučování, výlety, exkurze, hraní rolí, LVVZVŽ, …)
Zásady	dlouhodobost, důslednost, jednotnost, cílenost, komplexnost, kontinuita, bezpečnost, psychosociální dovednosti, metodika nespecifické prevence, finanční zabezpečení, spolupráce s rodiči

6. FINANČNÍ ROZVAHA

- Realizátoři některých kroužků z řad rodičů, pedagogů
- Provozní náklady jsou nulové, neboť prostor, elektřinu, vodné a otop propůjčuje, poskytuje a hradí pro fungování kroužků ve škole zřizovatel školy z rozpočtu školy
- Spolupráce SRPDŠ na financování některých akcí školy
- DVPP z rozpočtu školy ONIV
- Některý materiál poskytuje zřizovatel školy v rámci financování provozních nákladů školy
- Financování samotnými žáky
- Grantové programy
- Spolupráce se Středočeským krajským úřadem

7. EVAULACE

7.1 Kvalitativní

7.2 Kvantitativní

Tabulka č. 11: Přímá práce s žáky

Specifické preventivní aktivity, reagující na individuální situaci (problém) ve třídě	Počet aktivit	Počet žáků	Počet hodin přímé práce
Blok primární prevence			
Interaktivní seminář			
Beseda			
Komponovaný pořad			
Pobytová akce			
Situační intervence			
Jiné			

7.3 **Volnočasové aktivity** (viz příloha č.1)

8. KONTAKTY

Kde hledat rady a doporučené postupy?

https://www.e-bezpeci.cz/
http://www.inkluzivniskola.cz
http://www.prevence-info.cz/
http://adiktologie.cz/
http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-oporuceni-a pokyny

Webové stránky s tématikou šikany:

Společenství proti šikaně	www.sikana.org
Internet poradna	www.internetporadna.cz
Sdružení Linka bezpečí (116 111)	www.linkabezpeci.cz

PŘÍLOHY:

Příloha č.1:

Volnočasové aktivity (změny budou provedeny v říjnu=začátek většiny kroužků)

- Keramika
- Tanečky
- Florbal
- Mladí hasiči
- Logopedie v družině
- Aj v MŠ
- Hudebně-pohybová výchova

Příloha č. 2:
Krizový plán při řešení šikany

Počáteční šikana

Pokud zaměstnanec školy zjistí informace o počáteční šikaně je povinen postupovat podle následujících instrukcí:

1. Neprodleně oznámit toto zjištění třídní učitelce, metodičce prevence nebo ředitelce.
2. Následuje schůzka TU, metodičky prevence, případně svědků z řad školy, kde jsou dohodnuty další kroky.
3. Metodička prevence nebo třídní učitelka provede rozhovory s těmi žáky, kteří na šikanu upozornili a s oběťmi. Provede zápis (po domluvě s žáky).
4. Je dobré vyhledat další svědky a s nimi provést individuální rozhovory.
5. Nikdy nekonfrontovat oběti a agresory!
6. Zajistit ochranu obětem. Oznámit stav věcí rodičům oběti a společně domluvit další postup (přeřazení do jiné třídy, absence ve škole).
7. Při negativních dopadech na oběť doporučit rodičům spolupráci s odborníky např. pedagogicko-psychologická poradna, psycholog, psychoterapeut.
8. Podle stupně provinění agresora potrestat dle klasifikačního řádu školy.
9. Důležitou součástí řešení šikany je práce se třídou, ve které k šikaně došlo. Provádí metodička prevence ve spolupráci s třídní učitelkou; školou může být pozván oborník z PPP, …

Pokročilá šikana

Jedná se o případ šikanování, kdy je naplněná podstata trestného činu (provinění), nebo se jedná o podezření na takovýto trestný čin (provinění). Škola tuto situaci není schopna vyřešit sama, potřebuje součinnost se specializovanými institucemi a policií.

1. V první řadě je nutné zajistit bezprostřední záchranu oběti (první pomoc, případně přivolání rychlé záchranné služby, oddělení od agresorů).
2. Kontaktovat metodičku prevence, ředitelku a dohodnout další postup.
3. Vedení školy kontaktuje rodiče oběti a informuje je o události.
4. Mezi tím je třeba zabránit agresorům na domluvě křivé výpovědi např. jejich oddělením od sebe, zajistit dozor dospělé osoby. Pokračovat v pomoci a podpoře oběti.
5. Nahlášení události Policii ČR – provede vedení školy.
6. Vlastní vyšetřování události.
7. Nikdy nekonfrontovat oběti a agresory!
8. Po dohodě s rodiči oběti spolupracovat s dalšími institucemi a orgány, zejména s PPP, orgánem sociálně-právní ochraně dítěte, klinickými psychology, psychoterapeuty, a to především v případě negativních dopadů šikanování na oběť.
9. Potrestat agresora s využitím běžných výchovných opatření. Postupovat podle klasifikačního řádu školy.
10. Dále pracovat s agresorem (jeho náhled na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí), v případě potřeby mu zprostředkovat péči PPP nebo jiných odborníků.
11. Důležitou součástí řešení šikany je práce se třídou, ve které k šikaně došlo. Provádí metodička prevence ve spolupráci s TU, případně externí organizace pozvaná školou.

Příloha č. 3:
Krizový plán – návykové látky

Žák užívá NL, přijde pod vlivem

- dovedeme žáka k ředitelce, kontaktujeme tř.uč, metodika
- voláme záchranku (tel.č.155)
- kontaktujeme zákonného zástupce

Sankce: snížená známka z chování

Žák donese do školy alkohol, cigarety

- pokusíme se látku zabavit a předat ředitelce, případně dbát, aby ji žák nezlikvidoval
- látku uložíme do trezoru, proti podpisu předáme zákonným zástupcům
- informujeme Policii Sedlčany (tel.:974 879 740)

Sankce: snížená známka z chování

Žák přinese, nabízí, prodává ve škole OPL

- látku zabavíme a popíšeme (datum, čas, okolnosti zabavení, jméno majitele, popis zabavených předmětů)
- uložíme do trezoru s podpisy aktérů (případně napíšeme – odmítl podepsat)
- kontaktujeme Policii, zákonné zástupce
- pakliže se látku nepodařilo zabavit, zamezíme její likvidaci, žáka izolujeme s dozorem

Ve škole byly nalezeny drogy, jiné návykové látky

- informujeme vedení
- provedeme záznam (kdy, kde, kdo, co)
- uložíme věci do trezoru, informujeme Policii

Žák se svěří, že užívá drogy

- nabídneme kontakt metodika, psychologa, krizového centra (linka důvěry 382 222 300)
- můžeme pomoci zprostředkovat návštěvu instituce

Rodiče chtějí řešit problémy s návykovými látkami u svého dítěte

- doporučíme obrátit se na
- PPP (tel:318 624 085)
- Nabídneme adresy webových stránek (www.drogy-info.cz)

Rodiče vykazují opakovaně problém s alkoholem, drogami

- Doporučíme jim vyhledat odbornou pomoc (Magdaléna o.p.s., tel: 318 599 124,
- mobil:603 867 385)
- Sdělíme jim naši povinnost oznámit situaci OSPODu (318 822 742) a učiníme tak

Příloha č. 4:
Krizový plán – CAN

- Při podezření máme povinnost oznámit vše OSPODu (318 822 742),

  Policii (tel: 974 879 740), vedení školy

Příloha č. 5:
Krizový plán při odhalení kyberšikany

Postupy při řešení kyberšikany vychází z platné legislativy MŠMT. Kyberšikana je úzce spojena s jinými druhy šikany, které se dějí v prostředí školy. Škola by se kyberšikanou měla zabývat vždy, když se o ní dozví (Ministerstvo školství, 2009).

1. Podpořit oběť a zajistit její bezpečí
Zklidnění oběti a nabídnutí podpory. Je třeba zajistit, aby kyberšikana dále nepokračovala, tzn. odstranit (pozor: zrealizovat i bod ad2) závadný obsah z internetu – smazat videa, která oběť ponižují, odstranit závadné fotografie, zablokovat profil pachatele (součinnost s IT odborníkem, poskytovatelem dané on-line služby, administrátory služby apod.)

2. Zajistit co nejvíce důkazních materiálů
Zajistit dostatek důkazů před samotným smazáním – pořídit si snapshoty s důkazním materiálem, stáhnout dané internetové stránky do lokálního počítače, zajistit seznam žáků, kteří se stali publikem kyberšikany (např. v rámci diskusní skupiny na sociální síti) – ideálně s odkazy na jejich profily, pokusit se identifikovat agresora (např. prostřednictvím jeho přátel). U veřejných diskusních skupin je získání důkazních materiálů poměrně snadné. V případě uzavřené diskusní skupiny doporučujeme kontaktovat odbornou instituci (např. pracovníky projektu E-Bezpečí, projektu Seznam se bezpečně!, případně kriminalisty oddělení informační kriminality Policie ČR), která může pomoci důkazní materiály zajistit jinými cestami. Důkazní materiály dále využijeme v rámci vyšetřování, při komunikaci s rodiči agresorů a rodičů oběti, v rámci rozhovorů s agresory apod. Vždy je však nutné zajistit bezpečí svědků – tj. z důkazního materiálu by nemělo být zřejmé, jak byl získán (např. v záhlaví jméno žáka, z jehož profilu byl záznam získán).

3. Incident vždy vyšetřit
Pokud nejsme schopni incident sami vyšetřit, můžeme využít podpory externích institucí. Je třeba zjistit, kde incident probíhal, jak dlouho trval, kdo se do něj zapojil, jaký dopad měl na oběť, jakými technickými prostředky lze útok zastavit apod.

4. Informovat rodiče
O incidentu informovat rodiče oběti i rodiče agresora. Lze využít postupů jako při řešení tradiční šikany. Poučit rodiče o tom, jaký bude postup řešení na úrovni školy, případně o tom, že daný případ kyberšikany nespadá do kompetence školy a že je možné využít např. právních služeb. V případě, že případ kyberšikany nespadá do kompetencí školy (např. útok proběhl mimo vyučování a nemá návaznost na šikanu, která probíhá ve škole), mohou rodiče např. zažalovat agresora u občanského soudu za obtěžování, úmyslné vystavování nepříjemným zážitkům, stresu apod.

5. Zkonzultovat řešení s dalšími institucemi

V některých případech je vhodné postup řešení a zejména zvolené tresty zkonzultovat s dalšími subjekty – zřizovatelem školy, případně Českou školní inspekcí a dalšími institucemi. Česká školní inspekce může poskytnout metodické vedení (její kompetence jsou vymezeny školským zákonem). Pozor na situace, které prokazatelně neprobíhají v době školní výuky ani v rámci aktivit pořádaných školou.

6. Zvolit odpovídající opatření

Je velmi důležité při trestání agresorů postupovat v souladu se školním řádem. V případech méně závažných forem kyberšikany se doporučuje využívat neformálních řešení – připravit přednášku s odborníky na téma důležitosti odpovědného používání moderních technologií atd.

Příloha č. 6:

Řešení školní neúspěšnosti

Neúspěchem ve škole mohou být ohroženy:

- žáci se speciálními vzdělávacími potřebami
- žáci, kteří nastoupili do školy
- žáci, šestého ročníku ZŠ
- žáci, kteří přešli z jiné ZŠ
- žáci, kteří jsou nemocní a mají dlouhodobou absenci
- žáci, u kterých nastala změna rodinné situace
- žáci, kteří neovládají český jazyk jako rodný jazyk a nástroj výuky
- žáci s neřešenými/nezpozorovanými zdravotními problémy
- žáci školně nezralé
- žáci s nízkým intelektem
- žáci se zdravotními problémy

Diagnostika

- Pozorování žáka (tř.učitel, následně VP, ředitelka, ostatní vyučující)
- Pohovor se žákem, se zákonnými zástupci (tř.učitel, VP, ŠMP)
- Návštěva specializovaných pracovišť

Opatření

1) 1. - 2. měsíc
   - Individuální přístup v hodinách, diferenciovaná práce, adaptační hry/aktivity, podpůrná opatření =oznámení termínu i témat zkoušeného učiva, příprava a možnost po dohodě používat pomůcky typu kalkulačky, tabulky násobků, nástěnných map, vzorců, … (vyučující žáka po dohodě s tř.uč. a VP)
   - Rozebrání situace s rodiči (tř.uč.)
   - Informace ředitelce školy
   - Konzultace s předcházející institucí (MŠ, uč.z 1.st., jiná škola)
2) 3. – 4. měsíc
   - vypracován plán pedagogické podpory, konzultace s rodiči (tř.uč. VP)
   - informace ředitelce školy
   - Informace na poradě školy, (tř.uč.)
   - Krátkodobé, cílené využití školního asistenta (ŠA, tř.uč.)

- Zavedení monitorovacího sešitu a do něj denní informace o probrané látce, DÚ, o nedostatcích i úspěších žáka při vyučování v zavedeném (ŠA, tř.uč. , rodiče)
- Pravidelné osobní konzultace s rodiči (tř.uč, ŠA, rodič)

3) 5 a více měsíců
   - doporučena návštěva v PPP
   - Pravidelné konzultace s rodiči (tř.uč.)
   - Žák zařazen do systému pedagogické intervence (spec.pedagog)
   - Doporučeno individuální doučování mimo školu
   - Projednán systém domácí přípravy (tř.uč., VP)
   - Cílené zapojení AP na škole (ředitelka, pokud doporučí PPP)
   - Sledování absence – vypracovat plán doučování, poskytnout termíny přezkoušení, nabídnout patronát, nedoporučit absenci z důvodu dovolené mimo zdravotního/ozdravného pobytu (tř.uč., žáci, rodiče)
   - TH – podporovat dobré klima třídy seznámením ostatních se situací a jinými podmínkami pro ohroženého žáka (tř. uč., spolužáci)
   - Preventivní programy zaměřené na budování dobrých vztahů a tím předcházení vzniku možné šikany (ŠMP)

Metody a formy práce

- jasné krátké pokyny
- strukturovat obtížnost
- podpora sebevědomí
- pravidelná domácí příprava a její zohlednění ve škole
- stanovení přiměřeného množství učiva
- podpora prožití úspěchu
- nesrovnávat
- začleňovat do vhodných skupin při práci
- doučování
- využití volného času
- používání pomůcek
- jiných učebnic
- vhodný typ zkoušení s dopomocí učitele

Příloha č. 7:
Krizový plán při řešení záškoláctví

1. Důsledně sledovat absenci žáků a postupovat podle školního řádu.
2. U rizikových dětí je důležité být ve spojení s rodiči, u starších dětí konzultovat s rodiči i omluvenky od lékaře.
3. Snažit se vysledovat, zda pro opakující se omluvenky není typická určitá pravidelnost určité dny, hodiny, určitý vyučovací předmět apod.).
4. Spojit se při snaze odhalit příčiny s rodiči, popř. psychologem.
5. Je-li zjevnou příčinou záškoláctví pro dítě neúnosná školní situace, je potřeba navodit změnu, vytvořit plán pro dlouhodobé opatření, aby se situace zakrátko neopakovala.
6. Rozmáhá-li se ve škole záškoláctví ve velkém, je třeba spolupracovat s pedagogicko-psychologickou poradnou nebo se středisky výchovné péče.
7. Všímat si třídního kolektivu jako skupiny, sledovat jaké postavení má problémový žák.
8. Je-li podezření, že dítě má strach a bojí se svěřit nám (i rodičům), je na místě předat je do péče nezávislé osobě, např. psychologovi.

9. Pomoci dítěti k návratu do třídy a k vyřešenému případu se již nevracet a nedávat najevo nedůvěru.
10. Domluvit se s rodiči na úzkém kontaktu, aby bylo případné další záškoláctví odhaleno v co nejkratší době.
11. O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti (do 30 %) informuje třídní učitel výchovného poradce. Při zvýšené omluvené nepřítomnosti ověřuje její věrohodnost. Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žákem třídní učitel formou pohovoru.
12. Při počtu neomluvených hodin nad 10 hodin svolá ředitel školy výchovnou komisi. Zákonní zástupci jsou pozváni na jednání výchovné komise doporučeným dopisem. O průběhu a závěrech se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší.
13. V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka přesáhne 25 hodin, ředitel školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí.
14. V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku, pokud již byli zákonní zástupci postiženi pro přestupek, je třeba postoupit v pořadí již druhé hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR, kde bude případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže.